

Tale på landsmøtet i Norges Vanførelag,
Oslo 1. juli 1971.

Jeg hilser dette landsmøte på vegne av Regjeringen. Dette møte har store oppgaver og det knytter seg mange forventninger til det. De funksjonshemmede reiser sentrale spørsmål om samfunnets utforming og framtid. Denne organisasjon har gjort et stort arbeid med å klarlegge disse forhold. Dere har en betydelig del av æren for den mentalitetsendring som finner sted i nyere tid.

Kjernen i det nye syn er at samfunnet skal formes slik at det gir plass og mest mulig like muligheter for alle. "Funksjonshemmet" er et felles uttrykk for en mengde menneskelige varianter. Felles for dem alle er at de hver ut fra sine forutsetninger har rettmessig krav på et såkalt normalt liv. De har rett til en trygget barndom, til utdanning, til arbeid, til bolig - til alle de elementer som gir grunnlaget for et menneskeverdig liv.

Dere vet selv at det er langt fram før samfunnet er slik formet at det her kan møte de ideale fordringer. Likevel bør det være en oppmuntring i den brede interesse disse oppgaver etter hvert omfattes med. Regjeringen vil gjerne samarbeide med alle interesserte om den best mulige innsats på dette område.

Jeg ser at landsmøtet skal behandle et bredt og innholdsrikt program for de neste fire år. På dette område er dere eksperter. Det er jeg ikke. Likevel vil jeg gjerne feste oppmerksomheten på noen saker

I arbeidet med å klarlegge de funksjonshemmedes situasjon i dagens samfunn er det særlig viktig å kartlegge funksjonshemninger hos småbarn. Regjeringen har lagt fram forslag til lov om helsestasjoner og helse-tiltak blant barn. Etter loven vil det bli en sentral oppgave for helsestasjonene å registrere funksjonshemninger hos småbarn, og å forebygge medfødte og ervervede sykdommer blant barn.

Undersøkelser har vist at mange funksjonshemmede lever i en svært isolert tilværelse. De har liten kontak med andre og føler seg ofte ensomme og tilsidesatte. Deres hemninger gjør det vanskelig å delta i vanlig samfunnsliv.

For å bedre den alminnelige funksjonsevne vil det fra 1. juli bli høve til utvidet bruk av trygdemidler til forskjellige tiltak som kan tjene dette formålet. Midlene kan brukes til tekniske hjelpemidler som kan bedre funksjonsevnen og til endringer i boliger. Dessuten skal det gis støtte til behandling og opplæring selv om den ikke gir yrkeskompetanse eller ervervsmessig utbytte. Det er gitt økte bevilgninger til disse formål.

Organiseringen av forskjellige tiltak for funksjonshemmede er ofte svært personellkrevende. Regjeringen arbeider med planer for prøvevirksomhet i en del fylker med spesielle konsulenter som skal arbeide med tiltak for funksjonshemmede.

Allerede i dag har vårt land et mangfoldig system av sosiale hjelpetiltak, og dette blir stadig utvidet. Dessverre har mange liten oversikt over slike tiltak. Det gjelder også mange funksjonshemmede, som ofte er ukjent med tilbud som finnes. De mister da tiltak

som kunne bedre deres situasjon. Det trenges en

omfattende opplysningsvirksomhet blant de ulike grupper av funksjonshemmede. Sosialdepartementet tar derfor sikte på å styrke opplysningsvirksomheten, i nært samarbeid med de funksjonshemmedes egne organisasjoner.

Kartlegging viser at de funksjonshemmede på samme måte som eldre mennesker, generelt bor dårligere enn andre grupper av folket. Oftere enn andre bor de i trekkfulle og dårlig utstyrte leiligheter. Dessuten er boligene sjelden innrettet for de funksjonshemmedes spesielle behov.

De nåværende støtte- og låneordninger for utbedring av gamle boliger synes ikke tilfredsstillende. Det er viktig å finne støtteordninger som kan bidra til å sikre funksjonshemmede gode og praktiske boliger. Disse spørsmål vil bli tatt opp i sin fulle bredde i en Stortingsmelding om boligfinansiering som Kommunaldepartementet vil legge fram til høsten. Talsmenn for de funksjonshemmedes organisasjoner er med i forarbeidet til dette.

Vi står her overfor mange viktige oppgaver, - de er viktige både for de funksjonshemmede og for hele samfunnet. Det er nyttig og nødvendig at de det direkte angår gjennom våkne og aktive organisasjoner tar del i dette arbeid.

Jeg ønsker landsmøtet lykke til med dets bidrag til denne innsats.